

Čo je bronchoskopia?

Bronchoskopia (obr.1) je vyšetrenie, pri ktorom lekár za asistencie sestry zavedie cez ústa, nosohltan, hrtan optický prístroj (bronchoskop, obr.2) do priedušnice.

Cieľom je odhaliť chorobné zmeny na sliznici, prípadne odobrať kúsok tkaniva na vyšetrenie, podať lieky alebo odstrániť cudzie teleso.

Vyšetrenie sa uskutočňuje po podaní liekov, ktoré znecitlivia hlasivky a hrtan, a to buď postrekom do hltana alebo podaním lieku do žily.

Samotný výkon pre pacienta/klienta nie je bolestivý, ale nepríjemný. Môže pociťovať mierny tlak pri zavádzaní endoskopu. Preto snahou zdravotníckych pracovníkov je pacienta/klienta o všetkom včas informovať, prípadne podať lieky aj na zmiernenie obáv a na zníženie tvorby slín a sekréty dýchacích ciest.

Obr.2

Aká je príprava pred vyšetrením ?

- **V oblasti výživy a príjmu tekutín**

Aby bola bronchoskopia pre pacienta/klienta bezpečná a čo najmenej zaťažujúca, je potrebné,

aby pacient/klient postupoval podľa pokynov lekára a sestry.

Pred vyšetrením nesmie pacient/klient 6-8 hodín prijímať nič ústami (ani tekutiny) a nesmie fajčiť.

- **V oblasti podávania liekov**

V deň vyšetrenia nesmie pacient/klient užiť lieky. Môže si priniesť lieky so sebou a užiť ich po výkone, keď odznie znecitlivenie (po obnove prehltacieho reflexu).

Lieky, ktoré pacient/klient musí užiť neodkladne, zapije malým množstvom vody.

Pred vyšetrením sa pacientovi/klientovi znecitliví hlasivky a hrtan sprejom pre ľahšie prehltanie a posúvanie endoskopu.

Po výkone pacient/klient nesmie 2 hodiny nič jesť, piť ani fajčiť, pretože hrozí riziko aspirácie (vdýchnutia potravy alebo tekutiny do dýchacích ciest) alebo krvácania z dýchacích ciest.

- **V oblasti protetických pomôcok**

Okuliare, snímateľné zubné protézy ako aj pearsing v ústnej dutine si musí pacient/klient pred vyšetrením odstrániť a uschovať.

„Prečo takéto opatrenia?“

Okuliare sa môžu pri vyšetrení ľahko rozbiť, snímateľná zubná protéza a pearsing sa môže vytlačiť zo svojho miesta a zabrániť dýchaniu počas vyšetrenia, prípadne poškodiť prístroj.

- **Iné nariadenia**

Pacient/klient, ktorý sa lieči na cukrovku, musí oznámiť túto skutočnosť lekárovi alebo sestre už pri objednávaní sa na vyšetrenie. Bude zaradený do ranného programu vyšetrení.

Inzulín alebo lieky na cukrovku nesmie užiť ráno v deň vyšetrenia, ale je potrebné, aby si ich pacient/klient priniesol so sebou a užil až po vyšetrení.

Ak sa pacient/klient v súčasnosti lieči alebo prekonal infekčné ochorenie, napr. HIV, infekčný zápal pečene typu B,C alebo aktívnu tuberkulózu, salmonelózu prípadne iné, je potrebné, aby oznámil túto skutočnosť lekárovi alebo sestre už pri objednávaní sa na vyšetrenie. Tieto informácie sú dôležité z hľadiska prevencie šírenia nákazy na iných pacientov /klientov (tehotné ženy) alebo zdravotníckych pracovníkov. Rovnako dôležité je včas oznámiť zdravotníckym pracovníkom ak je pacient/klient alergický na niektoré lieky.

- **V oblasti hygieny dutiny ústnej**

Jednou z požiadaviek je, aby pacient/klient mal pred vyšetrením zabezpečenú dôkladnú hygienu dutiny ústnej.

Ak pacient/klient z rôznych dôvodov nedodržel prípravu pred vyšetrením, musí včas na to upozorniť lekára alebo sestru.

Aký je priebeh vyšetrenia?

Vyšetrenie sa realizuje v sede alebo ľahu na chrbte s mierne zaklonenou hlavou, podľa stavu pacienta/klienta. Pocity tlaku pri zavádzaní endoskopu sa dajú zmierniť pravidelným, pokojným a prehĺbeným dýchaním.

Vyšetrenie trvá obvykle 30 – 60 minút. Môže sa stať, že v priebehu vyšetrenia sa naplánujú a budú realizovať aj zákroky, ktoré predĺžia dĺžku vyšetrenia. Zdravotnícky tím pacienta/klienta o tom vždy včas informuje.

Aké komplikácie môžu vzniknúť?

Vyšetrenie realizuje skúsený tím zdravotníckych pracovníkov – lekár a sestra.

Väčšie komplikácie ako sú trhlinky v stene vyšetřovaného orgánu alebo krvácanie po odbere vzorky, sú veľmi vzácne.

Najčastejším problémom po výkone môže byť prechodný pocit škriabania, bolesť v krku alebo pocit cudzieho telesa v krku.

Zdravotnícky tím oddelenia pneumológie a ftizeológie (PaF) rešpektuje dôstojnosť pacienta a snaží sa pacientovi/klientovi zodpovedať na otázky, aby zaistil dobrú vzájomnú spoluprácu a bezpečné zvládnutie výkonu.

Pred a v priebehu vyšetřenia zdravotnícky tím informuje pacienta/klienta o krokoch, ktoré budú nasledovať, upozorňuje na možný vznik nepríjemných pocitov v priebehu vyšetřenia a po výkone.

Aká je starostlivosť o pacienta/klienta po vyšetření?

Súčasné endoskopy menej zaťažujú pacienta/klienta vzhľadom k tomu, že sa využívajú ohybné, ľahko ovládateľné rúrky s vlákňitou optikou, pomocou ktorých možno nielen prezrieť vnútorné časti tela, inak voľnému oku neprístupné, ale realizovať aj zákroky, na ktoré nie je náročná príprava a pre pacienta sú menej zaťažujúce.

Zdravotnícky tím:

- Pomôže pacientovi/klientovi pri vstávaní, prípadne pri obliekaní.
- Zmeria krvný tlak, pulz, sleduje dýchanie.

- Zhodnotí momentálny celkový zdravotný stav pacient/klienta.
- Upozorní pacienta/klienta, ktorému bola vstriednutá znečítlivujúca látka, aby 2 hodiny nefajčil, nejedol a nepil (kým sa neobnoví reflex prehĺtania), hrozí vdýchnutie potravy, lieku alebo tekutiny do dýchacieho systému.
- Upozorní pacienta/klienta na nepríjemné pocity po výkone – škriabanie, bolesť v hrdle alebo pocit cudzieho telesa v krku, ktoré spontánne ustúpia. Zabezpečí kúsky ľadu alebo pastilky prípadne podanie lieku od bolesti.
- Vysvetlí pacientovi/klientovi, aby po obnovení reflexu prehĺtania, nepil horúce alebo dráždivé nápoje.
- Vysvetlí, prípadne odovzdá pacientovi /klientovi písomné inštrukcie, týkajúce sa ďalších opatrení a dátumu ďalšej návštevy pľúcneho lekára z dôvodu informovania sa o výsledku vyšetřenia.
- Odporúča pacientovi/klientovi spojiť sa pri ťažkostiach (ťažkosti s dýchaním, bolesť, horúčka, krv vo vykašľanom sekréte) hneď s pľúcnyim lekárom.

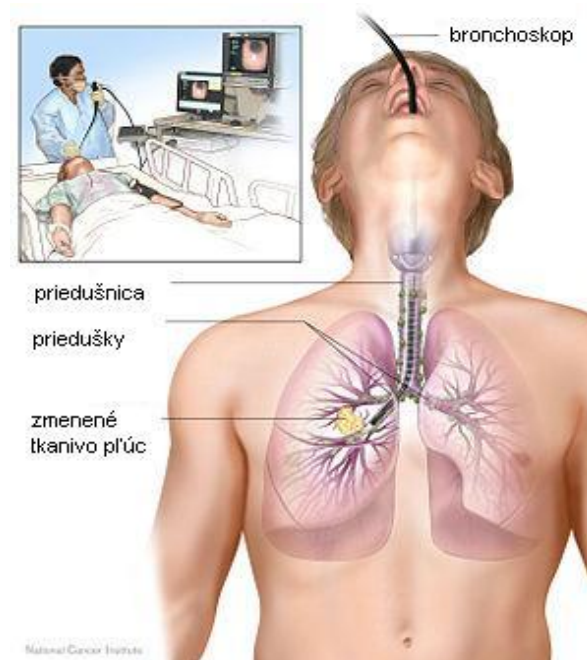
Mgr. J. Psotová, koordinátor ošetrovateľskej starostlivosti v spolupráci s PaF oddelením FNsP Žilina.

FNsP, Ul. Spanyola 43, 012 07 Žilina

BRONCHOSKOPIA

Príprava, priebeh a starostlivosť o pacienta/klienta počas a po vyšetření

Obr.1

Informácie pre pacienta/klienta
2010